

שעה אחרונה

בצעדים מהססים אני ניגש אל שער המחנה. הילקוט מעיק על כתפי. מ.צ. חסון עוצר אותי ולוטש בי מבט חושד.

אתה צריך להשתחרר?
אני מאשר את חשדו, ותוקע לידו את צו-התנועה.
המממ" הוא מעיר, ובודק את הטופס.
לפתע תוקפת אותי ההרגשה המזוהה שכבר הייתי נתון פעם באותו המצב. התמונה מצטיירת לעיני: בצעדים מהססים אני מתקרב לשער של מחנה, ילקוט כבד מעיק על כתפי, מ.צ. חסון ותשדן בודק את הנירות. המתגייס אורי אבנרי מתייצב לשרות במחנה האמונים... זה היה לפני חמשה עשר חודש. מאז נוסף לי זקן אחד, צלקות אחדות, הרבה זכרונות ועוד משהו שקשה להגדירו.

אתה קצין?
אני מודה שאני קצין, רק רב-טוראי עלוב. הוא שולח אותי לצריף המיועד לבני המעמדות הנמוכים.
הצריף מסודר לפי שיטה אמריקאית — אתה עובר משול-חן לשולחן, וכל בלבלר מוסיף לטפסים שלך, עבודה אוטו-מטית, כשל מכונה.

הי, אורי, פרצוף של בן-אדם, מה אתה עושה כאן?
קורא לי אחד מברגי המכונה הפקידותית.

הפנים מוכרים לי, אך איני זוכר מיני.
מה, אתה לא זוכר? הלא נפגשנו בבית-דאראס, אחרי שהסתלקו מהגבעה ששייכותשע. האלא, זה היה יום מסוגך...

אתה שמח שהתפטרת לבסוף מהב... הוזה? הוא חוקר, כשהוא ממלא את טופס השיחרור.

איזה שאלה? מובן מאליו...
אלא שמשום מה איני שמח כלל. בחלומותי תארתי לי את היום הזה כיום הלילה והיגה. והנה יש לי הרגשה נוגה, האיני רוצה לצאת? כמובן שאני רוצה לצאת. בכל זאת יש אכזבה משונה בלב. פעם היו זקוקים לך, ונענית לקריאה בגאון. עתה אומרים לך שאתה מיותר, שכבר אין בך צורך, שתעשה כטוב בעיניך...

אני ניגש לשולחן השני ומוטר את המספר. הבלבלר רושם אותו באופן מכני. אני נעלב. המספר, שהוא כמעט קדוש בעיני, אינו אומר לו ולא כלום. סתם מספר מגי רבים... פקיד אחד בודק את מסקנות הועדה הרפואית.
המממ, עוד "עקום". איפה נפצעת?
ב"עיראק-אל-מאנשיה".

באיזה חלק של הגוף, גולמ?
ב"בטן" הוא ממלמל לעצמו בקול אדיש. טוב, נעביר אותך לחיים... הוא מוסר לי את הטופס ומסתכל בי בפעם הראשונה. איזה סמל זה שועלי שמשון? פתאום הוא פורץ בצחוק, משועלי שמשון ישר לחיים! ההי-הה-הה!
איני תופס את הכניחה.

שולחים אותי למחסן, כדי להחזיר את הציוד הצבאי ואני זורק אותו דרך האשנב.
הנה זוג המכנסיים שלבשתי באותו יום. עוד יש בהם חורי הכדורים. שמא היה כדאי להשאירם בבית, כמוזכרת? שטויות, מוטב להחזיר את הבגדים הקרועים.
היכן הכובע? אין לי כובע צבאי. הוא עף מן הגיפ בסיוור ההוא ליד ואדי-סאראר. אך הנה הבאטל-דראס. חבל להחזירו, הוא כל כך שימושי. כיסים עצומים. בימי נחשון, כשלא היו לנו עדיין אשפות-כדורים, הכנסנו לכיסים אלה מאה וחמשים כדורים ושלושה רימוני-יד, ועוד היה מקום לחפיסת שוקולד גנובה ולתחבושת.
הפאסט מלוכלכים. זה הבוץ של עיראק-אל-מאנשיה. והכתם...

לפני הצריף האחרון מצטופפים כמה עשרות בחורים. קול ששון ושמחה. רוב האנשים באו מיחידה של המשטרה הצבאית. הם שמחים לצאת מן הצבא. שני פלמ"חניקים יושבים בצד מסתכלים בהם בלזלזל. שניהם צעירים מאד. נראה שגם הם שוחררו מטעמי נכות.
אני יושב על ידם ומציע להם סיגריות, מן הקופסה האחרונה שקבלתי ממורת תלושי השק"ם.
"מגבתי?" שואל האחד.
"כן!" אמרתי.

גבתי! דוקא היה בסדר. הוא מעיר.
גם ה"אל" אני משיב.
קח גפרור. הוא מדליק את סיגריתי. הבהן ביד ימינו קצוצה.

במלחמה הבאה אני כבר אשב במשרד" מכריו השני. נדמה לך" חולק עליו חברו, בפעם הבאה תהיה טיפוש בדיוק כמו הפעם. פעם משוגע — תמיד משוגע!
המס'צרי המשוחררים מתמרדים. אין להם פנאי. אחד ניגש לקצין התשלומים ומאיק בן.

הסתלק מכאן" רועם הסגן.
תסתכלו בו! חושב שעוד יכול לתת פקודות! מצפצפים עליך — עכשיו אני כבר ציבילי..."

מישהו קורא את שמי. השלם מחתים אותי על טופס ומשלם לי שלושים ל"י. אחרי נקראים הפלמ"חניקים. הם מתוכחים על הסכום. לפי חשבון החדשים מגיע להם יותר. מה אתה חושב" מתרעם האחד, שלושה החדשים הראשונים זה כלב!"

אנחנו משלמים רק בשביל שנה אחת. מסביר השלם. בכלל, מי אשם לך שהיית פטריוט והתגייסת לפני זה?"

מלגלג הפלמ"חניק השני.
אני יוצא את שער המחנה. הכסף קמוץ באגרופי. אני תוחב אותו לכיס. עכשיו אני אדם מפשי, אני אומר לעצמי, אוכל לעשות מה שאני רוצה. מזור, באותו יום, לפני חמשה-עשר חודש, היתה רוחי יותר מרוממת...

מוצרים יוצרים

★ רשן - מרכה מזון
★ מוצרים כימיים - ספתחים תעשייה

תרומתנו לבצור עצמאותה של מדינת ישראל בחקלאות ובתעשייה.

דעונוים וחומרים כימיים בעמ

הארץ מגיש

מאוצרות הספרות העברית החדשה

כל כתבי זלמן שניאור

פרוזה ושירה בעברית

כינוס מלא ראשון של יצירתו בעברית — ובמרכזה ההלל הגדול לפשוטי עם — מוגש ב-10 כרכים גדולים, (כ-5000 עמודים) וביניהם 3 כרכים שטרם ראו אור — בהוצאת "דביר" — במהדורה מפוארת ובמחיר מוזל

— 31 ל"י בס"ה
דמי ההרשמה — 2 ל"י

ההרשמה מתנהלת בכל התחנות להפצת הספרים של "הארץ".